

FILOSOFIJA

Brandos egzamino užduoties pavyzdys

Filosofinis esė

Remdamiesi pateiktais šaltiniais, parašykite filosofinę esė. (20 taškų)

TEMA

„Absurdiškumo jausmas gali priblokšti bet kurį žmogų ties bet kuriuo gatvės kampu. Pats savaime jis neapčiuopiamas, tačiau jau vien dėl to keblumo jis vertas apmąstymo.“ (Alberas Kamiu)

A šaltinis

„Visi didieji darbai ir visos didžiosios mintys prasideda nuo juokingai menkų dalykų. Didieji kūriniai dažnai gimsta ties kokių nors gatvės kampu ar restorano prieangyje. Taip ir absurdas. Absurdo pasaulis labiau nei kuris nors kitas taurumo semiasi iš savo varganos kilmės. Tam tikromis aplinkybėmis, kai paklaustas, apie ką galvoja, žmogus atsako „apie nieką“, jis, galimas daiktas, apsimeta.

Kartais dekoracijos sugriūva. Kėlimasis iš ryto, tramvajus, keturios valandos kontoroje arba gamykloje, pietūs, tramvajus, keturios valandos darbo, vakarienė, miegas – pirmadienį, antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį bei šeštadienį – viskas vyksta tuo pačiu ritmu, ir šitaip netrikdomai žengiama tuo keliu didžiąją gyvenimo dalį. Tik vieną gražią dieną iškyla tasai „kodėl“, ir viskas prasideda tuo pasityčiojimu, kuriame atsiranda nuostabos. [...] Pasidarygėjimas yra paskutinė mašinalaus gyvenimo apraiška, bet sykiu ir akstinas išjudėti sąmonei. Jis ją pažadina ir provokuoja tolesnę dalykų eigą. O tolesnė eiga – arba nesąmoningas grįžimas į tą veiksmų grandinę, arba galutinis nubudimas.“

Ištrauka iš Albero Kamiu knygos *Sizifo mitas*.

B šaltinis

„Žmogus yra ne tik toks, kokį pats save suvokia, bet ir toks, koks nori būti, o kadangi jis save suvokia jau egzistuojamas, kadangi nori savęs jau įpuolęs į egzistenciją, žmogus yra ne kas kita, kaip tik tai, kuo jis pats save padaro. Toks būtų pirmasis egzistencializmo principas. [...] Žmogus yra aukštesnio rango nei akmuo ar stalias. Mes norime pasakyti, kad žmogus pirmiau egzistuoja, t. y. jis visų pirma yra tas, kas sąmoningai suvokia projektuojąs save į ateitį. Taigi, žmogus pirmiausia yra metmenys, projektas, gyvenimas subjektyviai, o ne samana, puvėsis ar žiedinis kopūstas. [...] Žmogus bus tai, kuo jis save suprojektuos. [...] Jei egzistencija yra pirmesnė už esmę, žmogus yra atsakingas už tai, kuo jis yra. Taigi, pirmasis egzistencializmo žingsnis – atiduoti į žmogaus rankas visa, kas jis yra, ir užkrauti ant jo pečių visišką atsakomybę už savo egzistenciją. O teigdami, kad žmogus yra atsakingas už save, turime omenyje ne tai, kad jis atsakingas vien už savo individualybę, o tai, kad jis atsakingas už visus žmones.“

Ištrauka iš Žano Polio Sartro paskaitos *Egzistencializmas – tai humanizmas*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....